

Eugene V. Debs

Največji Američan za Lincolnom, ljubitelj bednih in zaslužjenih, revolucionar, mučenik v teku imperialistične vojne, bojevnik 50 let za pravice delavstva in 35 let nositelj rdečega praporja v Ameriki, je mirno in smehljaje zaspal za večno.

Eugene V. Debsa ni več. V sredo zvečer je umrl v sanitariju v Elmhurstu, kjer se je nahajal mesec dni in kjer je že od zadnje sobote ležal v nesvesti. Komplikacija živčne onemoglosti, poteskoče na ledvici in vnetje srčnih mišic mu je končno pretrgala nit življenja. Veliki bojevnik za delavska prava ni bil več zdrav, odkar je bil izpuščen iz ječe.

Umri je v navzočnosti svoje soproge, brata in dveh sester ter W. H. Henryja, tajnika socialistične stranke. Ko je izdihnil, se je blažen smehljaje — tipičen Debsov bolesten smehljaj — počasi razširil po njegovem obrazu in ostal.

Dr. Wiseman je izjavil v sredo zjutraj, da smrt ima nastopiti vsak trenotek. "Edino železna sila njegove volje ga še drži pri življenju," je rekel zdravnik.

Zadnje besede je Debs zapisal v soboto, ko ga še ni bila zapustila zvest. Namignil je ženi, naj mu da kos papirja in svinčnik. Nato je z veliko težavo zapisal sledeča dva verza

Truplo velikega pokojnika odpeljejo v Terre Haute, Ind., kjer je bil njegov dom. Tam se izvršijo pogrebni obredi jutri ali v soboto, nakar bo Debs odpeljan v Indianapolis in upeljen. (Več o Debsu jutri.)

ČIKASKI KROJAJI SOLIDARNI Z NEWYORSKIMI

Sklenili so, da bodo podpirali svoje newyorške tovariše, dokler ne bo stavka končana. — Prinosi so tedenski.

Chicago, Ill. — Skupni odbor krojaške organizacije International Ladies Garment Workers Union je sklenil na svoji seji, da se pošlje krojaškim stavkarjem v New Yorku tedenska podpora. Predlagano je bilo, da delavci in delavke, ki zaslužijo do \$30 na teden, prispevajo po 50 centov tedensko, oni, ki zaslužijo od \$30 do \$50 na teden, plačajo po dolarju, in tisti, ki zaslužijo več ko \$50, pa plačajo po dva dolarja tedensko v podporni sklad za newyorške krojaške stavkarje. Predlog je bil v navdušenjem sprejet.

J. Levin je ob tej priliki naglašal, da to ni le stavka newyorških krojaških delavcev, ampak je stavka vseh krojaških delavcev, da se izvojuje štiri-deset ur dela v tednu.

Medtem, ko se je to vršilo, je stopila na govornico delavka, ki dela za tvrdko B. Kirschbaum. Izjavila je, da je bilo zadnji torker prvokrat, ko se jim je povisala meza in da so delavci in delavke pri tvrdki sklenili, da to mezdno povislanje darujejo newyorškim stavkarjem. Ta izjava je napravila velik vtis na zborovalce in vsi so vstali a sedešev, da izrečejo svoje priznanje za tako akcijo.

PROTIPLINSKA POGODBA NAPADENA IZ ZASEDE

Tovarnarjem, ki izdelujejo strupene pline, ni ta pogodba všeč.

Washington, D. C. (F. P.) — Ljudje, ki so se skrili za nekega častniškega agenta in ki se navdušujejo za vojno s strupenimi plini, so pričeli kritizirati ženevski protokol za vojskovanje s plini, ki še čaka na odobrenje senata. Zastopnik Federaliziranega tiska se je potrudil, da izve, kdo se navdušuje za vojskovanje s strupenimi plini. Dognal je, da Društvo za kemično obrambo plačuje za te vrste propagando. Odkril je, da so med člani tega društva bivši oficirji za kemično vojskovalno službo. Imen teh oficirjev pa ni izvedel.

Ta kritika citira John Thomas Taylorja, legislativnega agenta za Ameriško legijo. Navaža tudi izreke generala Pershinga.

Pershing je baje rekel senatorju Fletcherju, da Amerika ne sme opustiti uporabe strupenih plinov, "ker ne moremo zaupati drugim."

Taylorju polagajo te besede na jezik: "V potrebi moramo porabiti vsako orodje, ki se je izkazalo učinkovito v vojni, ker moramo priznati potrebo, da morajo biti vsi narodi pripravljeno rabiti to učinkovito orodje."

Kongresnik Burton iz države Ohio, ožji prijatelj predsednika Coolidgeja, je bil glavni podpornik in avtor pogodbe, o kateri pravi senator Borah, da jo priporoči letošnjo zimo senatu, da glasuje zanjo.

Borah izjavlja, da je bil eden glavnih vzrokov za zadnjo vojno, ker so bili narodi težko oboroženi. Kdor je težko oborožen, pride v skušnjavo, da rabi orodje. Ta pogodba bo postala faktor za preprečevanje vojne, ker bo omejevala pripravljavanje za kemično vojskovanje. Ta pogodba se ne priporoča, zaradi tega, čes, da ne bo v vojni noben narod, če je obupen, rabil plina za vojskovanje. Ampak ta pogodba ne bo spodbujala k vojnemu pripravljavanju. Na ta način bo znizala priliko za vojno.

Rumunska kraljica ne bo plačala davka!

Navaden tujezemec mora plačati dohodninski davek od vsega, kar odnese iz Amerike, toda kraljico postavijo nad zakon.

Washington, D. C. — Zvezni davčni uradniki so bili informirani, da rumunska kraljica prejme na tisoče dolarjev v gotovini in blagu. Mnogi založniki so ji ponudili fabulozne vsote za članke in druge spise in tovarnarji ji poklonijo bogate nagrade v svojih izdelkih od avtov do toaletnih preparacij z namenom, da pohvali njihovo blago.

Zakon določa, da vsak tujezemec plača dohodninski davek od prejemkov v tej deželi predno odpočuje domov. Uradniki so v zadregi, kaj bi zdaj storili. Kakor poročajo, je to vprašanje že rešeno. Diplomati ne plačajo nobenega davka. Rumunska kraljica torej uvrste med "diplomate."

Ruski delavel poslali \$4.300.000 angl. rudarjem

Prispevanje v pomočni sklad se nadaljuje. Rusi so dali največ.

Moskva, 20. okt. — Centralni svet trindvajsetih delavskih strokovnih unij v sovjetski Uniji poroča, da so ruski delavel prispevali do danes \$4.300.000 za stavkujoče angleške rudarje, oziroma dve tretjini cele vsote rudarskega pomožnega sklada v Angliji.

Povprečen ruski delavec je dal 55 centov, toda angleški rudar je dobil \$5.75. Centralni svet namena, da prispevki iz Rusije se bodo nadaljevali toliko časa, dokler bodo angleški bratje v boju.

Ameriški klerikali nikakor ne daje miru

Neprestano drežajo Coolidgeja, naj pomaga "ubogi mehliki hierarhiji." — Zopet en mehliki škof aretiran.

Cleveland, O. — "National Council of Catholic Men" je v torek na svoji tukajšnji letni konvenciji sprejel in poslal predsedniku Coolidgeju resolucijo, s katero poziva predsednika, naj "prepreči mehliki propagando" v Ameriki. V resoluciji so običajne fraze o "manjšinski Callesovi vladi, vojaški diktaturi, preganjanju katolikov" itd.

Mexico City, 20. okt. — Skof Gerardo Anaya iz Chiapaas je bil večer aretiran in pripeljan v glavno mesto radi rebelnega hujkanja proti vladi.

Protivladni izgredi v Tokiu.

Tokio, 20. okt. — Večera so bile velike demonstracije proti japonski vladi. Čez 20.000 demonstrantov se je sešlo v Sibū parku in govorniki so neumljivo Eigosali vlado radi obsodbe korejskega radikala v odsotnosti ječo radi zarote proti članom japonske cesarske rodbine. Po shodu so bili izgredi. Polcija je aretirala 30 moš.

BIVŠI SENATOR FARMAR-SKE DELAVSKE STRANKE KANDIDAT ZA GOVERNERJA V MINNESOTI.

Duluth, Minn. — Farmarska delavska stranka v Minnesoti je postavila za governerskega kandidata bivšega senatorja Magnus Johnsona.

Dunajčan iznašel peroti za ljudi.

Dunaj, 20. okt. — Dunajčan je iznašel aparat za letanje. Aparat ima dvoje peroti, ki jih gonaj lahak stroj. Prvi model je tehtal 80 funtov, toda iznajditelj se je dvignil več metrov visoko v zrak in se hitro premikal na vse strani.

FASISTOVSKA BRUTALNOSTI IN MANINACIJE

Socialistični delavci izgnani iz stanovanj. — Katoliški učitelj umorjen. — Zarote za umor Mussolinija ni bilo. — Zaroki za aretacijo in obsodbo Matteottijevega morilca zaradi razhajanja Mussolinija. — Gospodarska kriza se bliža.

London, Anglija. (I. I.) Mednarodna informacija je že poročala, da so delavci v Molinelli bili zaradi tega kaznovani, ker so bili zvesti svoji stranki in svojim unijam. Ukazano jim je bilo, da morajo ostaviti svoja stanovanja in bivališča, in ta ukaz je bil deloma že izvršen. Štirideset delavskih družin je bilo postavljenih iz njih stanovanj na cesto. Nato je policija zaprla te delavske družine v kasarnah v Bologna.

Navzite temu preganjanju so ti socialistični delavci ostali zvesti socialističnim principom. Svojem preganjalcem so zalučali v obraz: "Živel socializem!" "Živele svobodne delavske strokovne organizacije!"

Aretriranih je bilo veliko oseb in vsi iz Bima pripoveduje, da je bil aretiran socialist Massarenti, bivši vodja socialističnih organizacij v Molinelli. Aretacija je bila izvršena na ukaz vlade.

Fasistični nasilji še zdaj ni konec. V mali vasi Castelgoffredo, v provinci Mantua, so trije fasisti umorili 50 let starega katoliškega ljudskoočitelskega učitelja Anselmo Casajja s strelni in udarci s gorjaci. Umor je bil izvršen pred očmi njegove žene in otrok. Izgovor za umor so imeli, da učitelj organizira katoliške mladinske reditelje, kar škoduje fasistovski mladinski organizaciji, ki je v Italiji poznana pod imenom "ballilla".

Ta brutalen umor je v katoliških krogih obudil veliko ogorčenje, pa tudi javnost je zelo ogorčena, akoravno so časniki poročali o dogodku v popolnoma drugi luči.

Veliko je bilo vpitja, da se postala zarota, da se Mussolini umori, ko je anarhist Lucetti napravil napad na Mussolinija. To vpitje pa ni imelo nobene podlage. Anarhist Lucetti je ostal pri svoji izjavi, da je on edini grešnik in da nima pomočnikov ali sozarotnikov. Njegove izjave seveda ne morejo preprečiti policiji, da kar na slepo aretrira popolnoma nedolžne ljudi. Ampak fasisti še niso s tem zadovoljni. A. Turati, tajnik fasistovske stranke, je v svojem govoru v Bresciji pripotočal, da se še s hujšimi sredstvi nastopi proti opoziciji, posebno pa proti socialistom. Njemu se zdi, da je smrtna kazen za one, ki stora kaj zoper državno vlado in njegove načelnika premila, zato je priporočil, da se dovolj vsakega linčati — obesiti na mestu, ako se zaloti pri aktu zoper državno oblast. O ministru za notranje zadeve se poroča, da je uvedel reforme za policijo in da je disciplinarno nastopil proti kaznivim paznikom v Rimu, ker niso bili dosti brutalni napram političnim jetnikom in kaznjencem.

Blazniki med bivšimi mi vojaki se množijo

Chicago. — Med bivšimi vojaki, ki so služili v svetovni vojni, narašča število slučajev blaznosti v vsakim letom. Dr. Francis J. Gerty, glava Psychopathic Hospitala v Chicagu, je poročal v sredo, da je bilo v tem letu do zdaj sprejetih 650 bivših vojakov v umobolnico.

sodnijo ne bo prišel in afera se bo potlačila z denarjem.

Medtem ko se odigravajo ti dogodki in Italiji pa prihaja bliže in bliže gospodarska kriza. Minoli teden so sepeletali na borzi drug drugemu pa uho o velikih bankrotih v Milanu, Turinu in Genovi. Pri teh bankrotih se gre za več milijonov lir. Na drugi strani se pa draže življenjske potrebščine. Draginja postaja neznošna in delavci prihajajo iz dežja pod kap. Ta položaj je tako slab, da se sliči, da so kovinski delavci zastavkali v Novari in tipografični v Udinih, akoravno so stavke prepojedane. Stavkarji zahtevajo povišanje mezd.

NAROČITE SI KNJIGO "Ameriški Slovenci"

Mednarodni bankirji za svobodno trgovino

Evropski in ameriški denarni carji so izdali manifest za odpravo carinskih mej v Evropi.

London, 20. okt. — Mednarodni finančni iz Evrope in Amerike so večer objavili manifest, v katerem apelirajo na vse države v Evropi, da upeljejo svobodno trgovino, ako hočejo "ozdraviti" Evropo od sedanje ekonomske depresije, valutne krize in bremena dolgov. Bankirji priporočajo odpravo carine in svobodno trgovanje med evropskimi deželami.

New York. — Ameriški bankirji, ki so podpisali manifest za svobodno trgovino v Evropi, so J. P. Morgan, Albert H. Wiggin in Gates W. McGarrath.

Dašna pastirica Almee je zopet "zbolela"

Zdaj ima otokline na nogi. Dr. žava je zaključila s svojimi pričami.

Los Angeles, Cal. — Reverendka Almee Sempie McPherson je zopet "nagio zbolela." Ko je zadnja državna priča končala 19. t. m. svojo izpoved — izpoved, ki je prizadela sleparki najhujši udarec — je Almee padla na tla in odnesla so jo iz dvorane. Razprava je bila ponovno pretrgana. Njen odvjetnik je pojasnil sodniku, da je njegova klijentinja bolna "na nogi."

Zadnja priča, katero je distriktni pravdnik Keyes pridržal za konec, je bil pisavni zvedenec Milton Carlson, ki je postal najboljšebe evidenco proti duhovnici. On je pričal, da je ena in ista roka pisala pridigo "Luč in tema", katere rokopis so našli v ročni torbici dušne pastirice v kopališču Ocean park dne 18. maja t. l. in naročilne listke za grocerijsko blago, katere so našli v hišici v Carmelu. Carlson je tudi primerjal Almeeovo pisavo omenjenega rokopisa s podpis na prejemnih potrdilih za razne telegrame, katere je prejela "Miss X", ki je bivala v Ormistonu v Carmelu in mnogih hotelih, ter potrdil, da je to pisava ene in iste roke.

Zdaj pridejo na vrsto priče zagovorniškega. Kakor je izjavil njen odvjetnik Gilbert, vztraja Almee pri svoji pripovedki, da je bila s silo odvedena v mehliško puščavo. Razprava še traja sedemnajst dni.

Floridski orkan je najbolj udaril reveže

To resnico zdaj nehoti prizna železniška družba, ker se gre pri tem priznanju za "biznis".

Baltimore, Md. — Kako so siromaki največ trpeli vsled orkana, ki je divjal prek Floride, pripoveduje železniška družba Seaboard Line v velikem oglasu v dnevniku "Baltimore Sun". V tem oglasu vabi železniška družba, da naj se turisti zopet vrnejo v floridske hotele v decembru.

Družba pravi, da so višji uradniki pričeli dvomiti o resničoljubnosti nekaterih javnih uradnikov v Floridi glede njih izjav o škodi, ki jo je povzročil vihar. Po kratkem presledku pa pravijo, da je neoreča, da so bili klci za pomoč dirgirani v interesu onih, ki so res potrebovali pomoči.

Na ta način sta dobila John Barton Payne in konvencija Rdečega križa pod nos, ker sta skušala odkriti prizadevanja bližnjih interesov za pobiranje pomoči za družine siromakov,

Nova senzacija iz Belgrada

Polcija je odkrila klub zastrupljevalk soprogov.

Belgrad, Jugoslavija, 20. okt. — Belgrad ima novo senzacijo. Polcija je razkrinkala ženski klub "Lukrecija", ki se je skrival pod značajem dobrodelne organizacije. V klubu se bje čeno, ki so nezadovoljne s svojimi soprogovi in učile so se rednejevskih receptov zastrupljevanja. Šest članic je že zastrupilo svoje moše. Pet voditeljic kluba je bilo aretriranih.

KELLOGG JE NALET NA ODLOČNE KITAJCE

Kantonska vlada zavzema stališče, da je suverena hitajska vlada.

Washington, D. C. — Državni tajnik Kellogg je dal instrukcije ameriškiemu konzulu v Kantonu proti povišanju colnine na uvoz in izvoz. Colnina mora ostati taka, kot so dovolile tujezemske vevlesile. Kantonska vlada je namreč povišala colnino le v tistih krajih, ki so pod njeno kontrolo.

Novi "smrtni žarki" silne moči odkriti

Odkril jih je ameriški elektrotehnik z imenom Coolidge. Baje so tako močni, da izpremene vsako živo bitje v prah.

Chicago. — Dr. A. F. Tyler iz Omaha je 19. t. m. naznanil na zborovanju okrog tisoč zdravnikov v hotelu Drake, da je W. D. Coolidge, Ph. D., elektrotehnik pri General Electric Company v Schenectadyju, N. Y., odkril najsilnejše svetlobne žarke, katerih znanost do danes še ni poznala. Dr. Tyler je apeliral na zdravnike, da se potrudijo v raziskovanjem in dognanjem, da li so novi žarki koristni za zdravljenje raznih bolezni.

Dr. Tyler je dejal, da je bil informiran, da novi žarki so tako močni, da v majhnem delu minute uničijo vsako organsko življenje. Miška, na katero je posvetil žarek, se je takoj izpremenila v prah.

"Zdaj je dolžnost znanstvenikov v laboratorijih, da poščejo sredstva za kontroliranje in porabo te važne nove in ogromne sile," je rekel dr. Tyler.

Krepak poraz prohibicije na Norveškem

Vlada zdaj odpravi eno. Enako gibanje se je pojavilo v kanadski provinci Ontario.

Oslu, 20. okt. — Isid splošnega glasovanja na Norveškem glede prohibicije, ki se je vršilo 18. oktobra, je dostaj slednji: Proti prohibiciji 504.000 glasov, za prohibicijo 398.000. Vsa vedja mesta so s ogromno večino zavrgla prohibicijo. Vlada bo zdaj takoj predlagala v zbornici, da se prohibički zakon briše iz zakonika.

Ottawa, Ont., Kanada. — Governor province Ontario je 19. t. m. razpustil provinčno zbornico in naznanil, da v decembru se vrše volitve za novo zbornico in, obenem se vrši plebiscit glede prohibicije.

Senator La Follette bolan.

Madison, Wis. — Senator Robert M. La Follette mi. ne bo mogel pomagati svojim socializemom v sedanji volilni kampanji, ker je bolan na nogi in zdravnik mu je odredil, da mora biti doma.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vrabijo.

Narodna: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Clairo \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vsa, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2557-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Dotum v oklepaju n. pr. (Sept. 30, 1926) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

BLODNJE V TAKTIKI DELAVSKEGA GIBANJA SE PONAVALJAJO IN SE VZDRUŽUJEJO.

Veliko škodo v delavskem gibanju tvorijo blodnje, ki se pojavijo od časa do časa v taktiki delavskega gibanja in ki imajo večasi več, večasi pa manj pristašev. Nostitvi in razširjevalci teh idej o taktiki v delavskem gibanju, so v zadnjih šestdesetih letih nastopili pod različnimi imeni. Na kratko bi lahko imenovali te nositelje in razširjevalce blodnj v delavskem gibanju blodeže, ki so prvi objeli od starih misli, drugič se pa ne dajo prepričati z nobenimi argumenti, da so v zmoti, tretjič menijo, da so razmere po vsem svetu enake in ljudje v njih. Ti blodeži pridobivajo podpornike in tako ustvarjajo blodnjake, skupine ljudi, ki so prepričani, da so blodeži v pravem, ker se jim njih nauki zde lahko razumljivi, ali ker njih naukov sploh ne razumejo.

V začetku druge polovice minolega stoletja, nekakšno v šestdesetih letih je Viljem Liebknecht stal na stališču, da parlament nima nobene vrednosti za delavce. Takrat so bili parlamenti v Evropi redka prikazen, bili so orodje privilegiranege sloja in ljudstvo—široke ljudske mase—sploh ni bilo zastopano v njih. Liebknecht je svoje mnenje o parlamentih in parlamentarizmu izpremenil v trenutku, ko je spoznal, da je v zmoti. Iz nasprotnika parlamenta se je razvil v najbolj prominentnega parlamentarca in tako dokazal, koliko lahko parlament koristi delavstvu.

Anarhisti njegove dobe so se držali le Liebknechtovih protiparlamentarnih naukov, ki jih je priznal za resne, dokler ni spoznal, da so ti nauki zmota. Do izbruha svetovne vojne so se anarhisti norčevali iz parlamentarizma in so zagovarjali nasilni preobrat. Pred vojno pa niso bili samo anarhisti, ki so bili nasprotniki parlamentarizma in se norčevali iz njega. Nekateri teh skupin so se imenovali neodvisni socialisti, radikalni socialisti, sindikalisti itd. Zadnja struja je bila posebno močna v Franciji in v drugih romanskih deželah. O nekem shodu sindikalistov, ki se je vršil v Parizu pred nekako dvajsetimi leti, so časnikarji poročali, da je neki kovač parlamentarizem ubil na shodu na tale način. Bil je izredno močan človek z izredno močnim glasom. Ko je stopil na govornico, je s svojo orjaško pestjo udaril tako silno po mali mizici, ki je stala pred njim, da je zabobnelo po vsi dvorani in so poslušalci postali pozorni nanj. Prišel je z besedami: "Tovariši, delavci!" Nato je padla zopet pest po mizi, v dvorani je pa donelo silno odobravanje. "Vollili smo v parlament pristaše te stranke, in kaj smo dobili, tovariši, delavci? Nič!" Padla je zopet pest po mizi in v dvorani je bilo čuti ploskanje in odobravanje. Tako je kovač naštel vse stranke. Pri vprašanju, kaj smo dosegli "tovariši, delavci," in odgovoru "nič" je vselej padla njegova orjaška pest po mizi, in v dvorani je vselej sledilo odobravanje, ki je naraščalo. Ko je naštel zadnjo stranko, je k temu dodal: "Vidite, da parlamentarizem ni nič vreden za delavstvo," udaril je še enkrat silno po mizi in šel z govornice, v dvorani je pa nastalo tako odobravanje, da je bilo treba shod za nekaj časa pretrgati, preden je bil zopet mir v dvorani, da so lahko nadaljevali s shodom in govorili drugi govorniki. Časniški poročevalec je dostavil koncem poročila vprašanje in odgovor: "Kdo je imel ljudsko maso za seboj?—Kovač, ki je govoril komaj pet minut." Zakaj? Masa pričakuje hitro rešitev socialnih problemov, in kdor obljubi, da se lahko take izpremembe izvrše čez noč, ta ustreže masi najhitreje, kadar je vzhičena, ker vzhičenost vmori v človeku za časa vzhičenosti trezno mišljenje in preudarno sodbo.

Ti elementi, ki so pred izbruhom svetovne vojne učili, da socialni preobrat pride čez noč in vsakčas, ne glede če je delavstvo zrelo za tak preobrat, če ga ogromna večina želi ali ne, da je parlamentarizem za nič in da delavskemu gibanju jemlje najboljše moči, so pred začetkom svetovne vojne precej pripomogli do tega, da vpliv delavstva na javnost ni bil tako velik, kakor bi bil moral biti, kadar se pred takozvanimi kulturnimi ljudstvi vsega sveta pojavijo važna vprašanja, da se taka vprašanja rešijo y korist vsega človeštva, posebno pa delavstva, ki

tvrci v današnji človeški družbi izkoriščani, zapostavljeni in trpeči razred, o katerem se reče, da bo gospodarsko in politično enakopraven, še le tedaj, ko pade zadnja forma sužnosti, t. j. kapitalistični način blagovne produkcije in distribucije z vsemi njegovimi privezki.—(Dalje prihodnjic.)

SLIKE IZ NASELIN

Gospodarsko in družabno delovanje v naši naseklini.

Conemaugh, Pa. — Delavske razmere v okolici Johnstowna, Pa., so se nekoliko izboljšale. Zaslutek je pa srednji. Rudniki in tovarne obratujejo vsaki dan. Premogovori zato vsaki dan obratujejo, ker se pripravljajo za generalni štrajk.

Poročati tudi moram, da bo rudnik od Conemaugh Coal Mining Co. v Park Hillu, Pa., prodan na javni dražbi. Pri tej kompaniji je delalo več Slovencev, kateri imajo še neizplačan zaslužek; torej vsak, kdor ima še kaj dobili, naj se o pravem času pobriga, da ne bo prepozno.

V naši naseklini imamo tudi slovensko združeno prodajalno, katere bi lahko boljše napredoval, če bi jo hoteli domačini podpirati. Zadnje čase smo morali radi sklepa direktorjev eno delavno med odpuštili in to vlad tega, ker se ni izplačalo voziti blago na Park Hill in Bon Air. Pri večjih naročbah se sedaj odjemalcem iz omenjenih krajev dostavljamo blago na dom. — Dolžnost Slovencev bi bila, da podpirajo to podjetje; kajti čim več je odjemalcev, tem cenejšje bo blago. Zapomnite si, da gotovi "cash stores" vas poznajo samo toliko časa, dokler imate denar; kadar je štrajk ali brezposelnost, pa zapro svoje prodajalne. — Zakaj ne podpirati svojega podjetja, katero vam tudi pomaga v sili.

Naše Slovensko hranilno in posojilno društvo je eno najbolj napredujočih naših podjetij v Ameriki. Večina Slovencev v tej okolici je dobila denar pri našem društvu, da si je postavila domove. Tudi prebivalci drugih narodnosti so nam naklonjeni. V dokaz tega je, da se želi Franklin-Conemaugh Building and Loan Association of Conemaugh, Pa., katero je bilo pred dvema leti ustanovljeno, z nami združiti.

Kakor vsako društvo ali podjetje, ima tudi to svoje nasprotnike (kikarje), za katere bi bilo boljše, da so člani istega, ker bi to bilo v njih lastno korist. Osebnosti naj bi nikdar ne vze mali y obzir.

Imamo slovensko pevsko in izobraževalno društvo "Bled", katero je eno najstarejših te vrste v Ameriki. Obstoj tega društva je zasiguran. Lahko bi bilo večje, da so delavske in druge razmere drugačne. — Ker to društvo nima direktnih dohodkov, je sklenilo prirediti dne 23. oktobra 1926, ob 7. zvečer vinski trgatve. Kakšna potreba bo, ne bom opisoval; kajti vsak ve, da pri naših prireditvah ni bilo pomankanja te ali one stvari.

Vstopnina za moške je 50c, za ženske 25c. (Zena v spremstvu moša je vstopnina prosta.)

Ker bo to ena najboljših zabav, kar se jih bo vršilo to jesen, je pričakovati najboljše poset.

H koncu moram še omeniti, da bo na tej zabavi igral naš pevovodja John Potokar na harmoniko. Njegove komade tudi lahko slišite na Victor ploščah; toda valedtega ne smete ostati doma, ampak pridite na trgatve, da ga osebno slišite.

Vinska trgatve se bo vršila v Slovenskem delavskem domu v Conemaughu, Pa. — Član imenovanih društev.

Johnstown, Pa. — Delničarjem Slovenske zadrage na Moxhamu naznanjam, da se bo vršila skupna delničarska seja dne 24. oktobra v Slovenskem delavskem domu. Seja se prične točno ob 2. popoldne. Pozivljam vse člane, da se seja polnoštevilno udeležijo. Ker je to mesečna seja, je vsak član dolžan, da se udeleži.

Priporočam tudi, da nadzorni odbor pregleda knjige in druge listine, se pregledovanja do nedelje, to je 24. l. m. — Frank Kereš, tajnik.

pojma še nimamo, čemu je vas to.

Dozdeva se mi, da ne bomo znali dosti o našem telesu niti o mišljenju sploh, dokler ne bomo imeli aparata, ki nam pokaže končne delce materije, ki so — kot danes smatramo — elektroni in protoni. Mnogi znanstveniki so danes uverjeni, da človeške oči ne bodo nikdar videle teh delcev. Jaz sem drugačnega mnenja. Uverjen sem, da pride čas, ko bodo ljudje videli vrteče se elektrone kakor vidimo danes planete in sonca. V tistem času bo človeštvo nedvomno za milijone, če ne milijarde, faktov bogatejše in morda bo že znalo, h kateremu definitivnemu cilju potuje. Danes se še vedno plazimo v temi in ne vemo, odkod, kam in čemu vse to.

Ko pride ta čas, tedaj bo lahko razpredeliti znanost. Toliko in toliko vemo za gotovo — bomo rekli — in zdaj moramo izvedeti še to in to, pa še to. Na naše sedanje znanje bomo takrat gledali kakor na znanje divjaka ali psa. Tako je prav, znanje mora prihajati korakoma. Kolikor bolj sposoben je človek, toliko večje njegovo znanje. Današnji človek ima toliko znanja kolikor ga je vreden in nič več. Ako bi na primer danes dobili v roke atomsko silo, bi morda razstrelili svet ali pobili sebe. Bilo bi morda tako kakor je z divjaki, ki dobe v roke smodnik ali dinamit. Divjaki se pobijejo, ker ne znajo ravhati z eksplozivami; leta bi bila z nami, če bi danes naenkrat dobili atomsko silo, katero še ne znamo pametno porabiti.

Natura je zelo modra v tem oziru. Ne dela akokov, temveč koraka naprej počasi, normalno, postopno in vsakokrat boleče. S herkulanskim naporom se mora človeštvo šamo dvigniti na višjo stopnjo. Zgodovina nam to dobro kaže. In če bo človeštvo živelo še sto milijonov let — še ne bo znalo vsega.

Človek zna toliko kolikor more absorbirati, sprejeti v svoje možgane. Mi vemo več kot so znali naši pradedje pred 10,000 leti. Medtem se je pa veliko znanja izgubilo, ker ni več potrebno. Tisto, kar je bilo silno važno in potrebno v dobi cesarjev, je danes brez važnosti, zato je pozabljeno. Človek ohranja od roda do roda vse, kar je koristno in meče proč vse, kar mu ne koristi več. Solarček ve danes v splošnem več kakor je znal Arhimed, ampak Arhimed je imel velkansko zalogo znanja za svojo dobo.

Človeški um je kakor goba, ki popije le toliko in ne več. Kar je preveč, se izcedi in pozabi.

KULTURA

(Buletin čikaškega Art Instituta.)

Nedeljski orkestri v Fullertonovi dvorani (Art Institute) so zopet pričeli zadnjo nedeljo. Vršili se bodo kakor običajno vsako nedeljo do spomladi. Koncert začne ob treh in konča ob 4.15. Simfonični ansambel igra samo izbran in klasičen program.

Nova ameriška razstava oljnih slik bo otvorjena dne 28. oktobra v levem krilu palače Art Institute. Pri tej razstavi bo vključenih tudi več kiparskih proizvodov. Razstavna sezona se obeta jako bogata. Na razstavo ponudnih slik in risb je bilo že precej razprodanih.

Slike v vodnih barvah. — Pop Hart jih je razstavil celo galerijo in bodo ostale na razstavi do 15. novembra. V teh slikah je najbolj živo vpoobjenje življenja iz tropskih krajev, zlasti pa iz Mehike.

Drama v Art Institutu. — Kenneth - Sawyer - Doodman Theater je otvorilo svojo sezono dne 13. oktobra z ameriško komedijo "Why not?" Skozi vso letošnjo sezono do spomladi namerava vprijarjati igre ob sreдах, četrtkih, petkih in sobotah zvečer ter ob petkih popoldne ob 2.30. Igralska družba je profesionalna in znana iz preteklosti kot Repertory Company. Drame, ki so letos v programu

ŽARKOMET

Zima prihaja — kraljica je prišla — govorimo o Marsu!

Dnevnik spet pišejo o Marsu. Kadar politični in s skandalizirani listi poročajo o Marsu, mora biti nekaj važnega. Res je. Ta teden se Mars spet približa zemlji za več milijonov milj in znanstveniki, oboroženi s teleskopi in drugimi aparati, napolnijo oči in možgane. Vprašanje, če je življenje na Marsu, je ponovno v ospredju.

Zivljenje na Marsu je! Misel, da je samo en svet, naš, med centimilijoni svetov v vsemirju, ki ima življenje, je absurdna. Kakšno je življenje na Marsu, je pa drugo vprašanje. Morda so le bakterije, mogoče samo rastlinstvo ali temu podobno življenje. Logično bi bilo, da je življenje na Marsu popolnejše kakor naše, ker je starejši planet, a ravno tako je logično, da so izpremenjene okolnosti (pogoji življenja) zaobrnilo razvoj in potisnile življenje na stopnjo žuželkam podobnih ali mikro-kopičnih stvorov. In ti stvorji so lahko umna bitja, veliko razumnejša kakor ljudje na zemlji!

Zmota je, če sodimo vesoljno življenje po našem. Pogoji za življenje na našem planetu še niso pogoji za življenje po vsem vsemirju. Celo na zemlji nima vse življenje enakih pogojev. Vse je prilagodeno klimi in tlom ter načinu dobivanja hrane. Zakaj ne bi bilo življenje na katerem drugem planetu prilagodeno mrazu 500 pod ničlo ali vročini 1000 stopinj?

Zmota je tudi, če mislimo, da morajo biti razumna bitja podobna ravno nam. Na Marsu je lahko evolucija naredila žuželkam ali reptilom podobna bitja razumna. Marsovo "človeštvo" morda nalikuje našim rastlinam ali pajkom. Le slučaj je nanesel, da je človeška vrsta življenja na zemlji razvila moč uma. Drugačne razmere bi bile vsakokrat porodile drugo formo mislečih bitij. In nobenih garancij ni, da se to še ne zgodi.

Perlinentna vprašanja.

Zakaj noben slovenski list v Ameriki ne ponatisne Robinsona Crusoeja? (Silno okusna povest!)

Malo po malo izvohamo vse.

"Tribunin" editoričar, ki je večeraj zahteval, da rumunska kraljica plača za ogledovanje ameriške menažerije, se je danes izdal kakaj je to zahteval. Mož je patrijot. On želi, da ameriško kraljice pozanjejo vso kraljevsko čast doma. America first!

Coloradski klepetec.

Genjenj K. T. B. I. Ali si čital v A. S., kako te je G. Trunk "ujel", ker si enkrat — ne vem ali je bilo lani ali letos — zapljal, da gre Žarkomet na političnice? Prihodnjic zapisi, da greš ti na političnice, Žarkomet pa gre na Mars. V velikem tednu tudi pravijo, da grede zvočni novi v Rim in rabijo klepetec za tiste dni. G. Trunk pa ima klepetec celo leto. — Miha Mihovot, Terre Haute, Ind.

Pravljica.

Enkrat je bil delavec, ki je šel v farovž. Gospod župnik je bil doma in vpraša delavca kaj bi rad. Delavec pravi, da bi rad plačal za eno maso za dušo svojega očeta. "Koliko pa zaslužite?" vpraša župnik. Delavec odgovori, da bolj slabo. Plača je zelo revna. "Koliko časa pa je že mrtev vaš oče?" vpraša nadalje župnik. "Trideset let bo že," odgovori delavec. Nato reče župnik: "Vaš oče so v tem času gotovo že v nebesih, zato bi bila škoda trati denar za mase. Le pojdite domov in porabite denar za otroke, da ne bodo lačni in raztrgani." Tako je rekel župnik in odpravil delavca. Delavec je pa odšel domov in grdoč hvallil Boga, ker ima fara tako poštenega župnika.

Ali vas zanima ta vest?

V Novi Fundlandiji je lani anežilo. K. T. B.

Vesti iz Jugoslavije

DOLŽNIK PAŠIĆ IN NJEGOVI UPNIKI.

Kakor vlagatelj "Slavenske banke" ...

Pašić je za požarom. V okoliških vaseh Kranja zopet beleži kronika vrsto požarov, podtaknjenih od zločinke roke, ki nemoteno že nekaj let sem bega tamošnje ljudstvo ter spravlja številne posestnike skoro ob gromotno ekzistenco. V svezem spominu je še ostal iz lanskega leta obupen položaj prebivalcev vasi Prinsko, ko je neka oseba zanesla v tedenskih presledkih celo vrsto požarov. Slično letos v Senčurju.

V noči 2. okt. so nastali v okoliših vasi Predaselj, pol ure od Kranja, v dvehurnih presledkih na treh različnih točkah požari, ki so uničili do tal trem posestnicam četrto gospodarskih posloj. Malo pred polnočjo so zapazili sosedje ogenj v gospodarstvom poslojju posestnice Marije Ahlin, ki se nahaja sredi vasi. Le hitri in izdatni pomoči domačega gasilstva in gasilcev iz Kranja, Senčurja in Prinsko, ki se je zahvaliti, da je bil ogenj lokaliziran in tako rešena vas hujše katastrofe. Kranjski gasilci so se že okrog dveh jutraj vrnili v mesto. Kar so jih alarmirali v drugi. Sedaj je gorelo dvoje gospodarskih poslojju posestnice Žergaj, komaj par sto metrov nižje od prvega pogorišča.

Po dvehurnem gašenju so se zasvetili v tretji omenjeni zublji par minut vstran obeh pogorišč. Goreti je pričelo gospodarsko poslojje posestnice Kveder, kjer so pozno v jutro kranjski gasilci preprečili razširjenj požara.

Vse tri posestnice, ki so vdove, imajo veliko škodo, ker jim je ogenj uničil vse poljske prideleke. Le uspešnem gaševalnem delu, zlasti gasilcev iz Kranja pod vodstvom R. Mayerja in pa sadnemu drevju se je zahvaliti, da ni zadela vas popolna katastrofa. V zadnjem trenutku so rešili gotove smrti pri Žergaju dva fanta, ki sta spala v zaprtem gorečem poslojju. Praplašeno ljudstvo je trdno prepričano, da je vse tri požare podtaknila zločinska roka in s strahom gleda v bodočnost.

Samomor 11letnega dečka. Na Obzru pri Toplicah se je obesil 11letni dečko Joško Besal, in sicer iz strahu pred kaznjajo, ker je z dežnikom udaril po glavi svojega soočca, da se mu je poodila kri. Dečko ima namreč stroge starše. — Lansko leto se je v bližini obesil vojak domačin, kasneje nato starček, ki se je naveličal prenašati bridkosti tega sveta.

Sploh se je v tamkajšnji okoliščini izvršilo zadnje čase mnogo zločinov. Svetovna vojna z vsemi zlemi posledicami vpliva strašno na nedoraso mladino. Starši, pazite na svoj zaklad, da ga ne okuži povojna gnusoba iz-prijenega sveta, da se ne pripeti več noben tak grozen čin mladega bitja.

Poneveril državni denar. Mostarska policija zasleduje 23 letnega Rudolfa Beltrana, bivšega blagajnika na železniški postaji v Mostaru, ki je poneveril okrog 50.000 Din državnega denarja, nato pa neznanokam pobegnil.

Smrtna nesreča lovca. Lovca Canzer iz Skop pri Hočah se je smrtno ponesrečil. Ko je držal puško na tleh, je priteknel mimo pes, ki ga je hotel Canzer breniti od sebe. Pri tem pa se mu je sprožila puška in strel mu je šel skozi trebuh. Takoj ko ga je rešila postaja pripeljala v mariborsko bolnico, je težko ranjen umrl.

Nesogoda v kamnologu. 18-letni Friderik Rosek je pri Sv. Florjanu pri Rogatcu streljal v kamnologu. Ppi tem delu je bil tako nesrečen, da mu je odrgalo tri prste leve roke in si je ranil še desno roko in desno oko.

Vaška ljubavna tragedija. V Zagorju v severni Dalmaciji je prišlo te dni do težke ljubavne tragedije. Orožnik Ivan Berjebovič se je bil strastno zaljubil v vaško lepoticico Angelino Boša, ki pa mu ni vračala ljubezni. Iz ljubosumnosti je orožnik Angelino nevarno obstrelil ter si potem pognal krogi v desno senco. Ostal je na mestu mrtve.

IZ PRIMORJA

Za podedate v slovenskih občinah čedadke, Idrijske in gradščanske podprefektore so imenovani: za Log Anton Cuder, za Trento Josip Žorž, za Žago Andrej Domevšek, za Srpenco Andrej Logar, za Kobarič, Kred, Drešnico, Idriško, Trnovo Dominik Petelin, za Ljubušnje Ivan Berginc, za Livek in Sovodnje Josip Faletič, za Breginj in Sedlo Josip Lazar, za St. Viskogoro Ivan Prvanje, za Šebrelje in Ponikve Anton Rejec, Cekovnik in Dole Stefan Premerešin, za Godovič in Crni vrh Fran Poženel, za Vojako Peter Vovčina. Za Bovec, Soled in Česočo je podedat Josip Gorgoli, za Sp. Idrijo in Ledine D. Galzigna, za Biljano in Medano baron Codelli, za Kožbano Ivan Fergacich.

Ob času neareče brez zapanov. Nalivi in povodnji so posebno hudo prizadele naše gore in kraje ob reki Idriji. Idrija je popolnoma odtrgana od ostalega sveta. Dolgo časa bo trajalo, preden bo promet omogočen. Škoda je velika. Nekateri ljudje so valed te povodnji prišli na beraško palico. Za ponesrečenec že nabirajo. Tudi vlado pozivajo, naj prisloži na pomoč. Videmski prefekt se je nahajal v tistem trenutku, ko so se nesreče vršile, že na mestu in je na lastne oči videl vse. Kako se mu je godilo pri Mariborcu, smo že poročali. Tam se je stianil k peči in se grel in sušil. Baj je bil nevoljen in razočaran, ker so imeli pri hiši samo tri lajca, lačni pa so bili štirje možje. Lahko se je prepričal, da je naše ljudstvo ubožno in posebno v tej neareči podpore potrebno. Iz zagate so rešili prefekta ravno tisti ognjegasci, katerim je prefekt prejšnjo nedeljo prepovedal prireditev. To so si ognjegasci zapomnili, naj si zapomni še g. prefekt! Par dni pred nesrečo je izšel odlok, da preneha oblast dosedanjih "županov" in obč. svetov, novi občinski načelniki (podedati) pa niso bili imenovani, vsaj niso prišla imenovanja pravdočasnica. To je povzročilo, da so bili naši kraji ob času neareče brez županov, nihče pa ni vedel, kam se obrniti, vladala je dva dni popolna anarhija. To je nedopustno. Kdor je zagrešil to, zasluži največje graje. Še nekaj. Tistega dne, ko je prenehala oblast županov, so bili izpozvani hribovski župani, naj sprejmejo prefekta na njegovi poti v Idrijo in se mu tam poklonijo. Župani so ubogali — vendar niso vedeli, ali grede v Idrijo kot župani — ki glasom dekreta niso več bili, ali kot obč. načelniki, kar je razrešilo vrede, da ni bilo treba ne snih ne drugih. Manj parade, pa več resnega dela bi bilo potreba; danes pa se kmetje opazijo kontradikcije, ki jih delajo gospodje v Vidmu.

Londonski listi o zabavajo na račun Amerike

"Historično obožavanje evropske kraljice." — "Ali se je poklonila tudi božica Svobode?"

London, 20. okt. — Londonsko časopisje skrbno zasleduje pompozno sprejemanje rumunske kraljice v ameriških mestih in se pridno norčuje iz ponosne ameriške demokracije, ki se valja po tleh pred kronano žensko.

Naslovi v listih se vrste kot sledi: "Ameriška republika v srednjeveškem pompu. Historično obožavanje evropske kraljice. Newyorški zupani v fraku in s cilindrom v roki se je izkazal dobrega dvorjana in lakaja." Itd.

"Standard" celo vprašuje, če se je kip Svobode v newyorški luki tudi priklonil kraljici.

Ljut boj proti kratkim lasem in krilom na Japonskem.

Tokio, 20. okt. — Ameriške moda kratkih ženskih lasi in kril je končno invadirala Japonsko, toda našletela je na ljut odpor med moškimi. Časopisi in razno organizacije vodijo intenzivno kampanjo proti deškim frizuram in kratkim krilom z geslom, da je ta moda skrajno nemoralna za Japonce.

Citajte razpis nagrad za pridobivanje novih članov!

ZDRAVSTVO

Pojutna beseda o življenju in skrbi za zdravje.

POIŠČI SI ZDRAVO NEVESTO

"Greh sem storila, ker nisem poznala ne sveta ne življenja."

Fr. Bevk: Julijan Sever.

Vsak fant pravi na vprašanje, kakšno hoče nevesto: Lepo, mlado, pridno, bogato. To je ideal neveste. Zdravo? Na to večina pozabi. Na srečo se pojem lepa krije navadno s pojmom zdrava, dati premnogokrat tudi ne in si a lepo ženo pripelje moč v hišo bolzen. Vendar pa v splošnem velja pravilo: Zdravje je lepota.

Mladenci si izbira nevesto navadno s srcem, manj z razumom — to šele, čim je starejši. Da si izbira s srcem, je dobro, ker tako pride kot prva nevestina lastnost v poštev lepota — zdravje in mladost telesa in duše. Kakšno naj si kdo izbere nevesto ali tudi ženina, mi bomo pač težko svetovati, ker imamo polno temnolasi in zlatolasi, temnooki in modrooki, visoki, nizki, krepki, neštni, sanjavih, veselih, temnopolnih, belopolnih itd. a srečna nagajenja so različna; zato mi bo lažje svetovati, kakšna naj nevesta in ženina ne bosta, kakšnih napak in boleznij naj se u-mikata, da bodo otroci zdravi ter zdravlje in sreča v hiši doma.

V prvem redu je važnejše za zdravje otrok in srečo v hiši, da je žena — mati popolnoma zdrava; zato hočem danes govoriti o bolezenskih napakah in naklonjenostih dedet, katere valed tež napak niso za množitev. Dado se po sunanosti videti mnoge napake in boleznij, ki kažejo, katero dekle ni za nevesto, ni za možitev in ne more imeti zdrave dece. Niti ni potreba za to zdravnik, vsak mladenič-lak se lahko tega do gotove meje nauči in to mu bo samo v prid.

Važna je oblika glave: Grobo, stiroglavo čelo z zverženo kostjo kaže na prestano angličko bolezen, rahitis; žena z rahitičnimi znaki, posebno rahitično medenico, težko rodi ali sploh prirodno roditi ne more. Velika, grobo oblikovana glava kaže na možgansko vodeniko v zvezi z slabomnostjo; izredno mala glava z nazaj padajočim čelom pri drugiče dobro razvitem telesu kaže na jako degeneracijo in slabomnost; bragotnje po glavi, obrazu in jesku kažejo na padavico-epilepsijo; slabo rasti, redki in suhi lasje so znak globlje bolehnosti ali težkih preležanih boleznij; lišaj po obrazu kaže na dolgotrajno bolezen; močno razvito, koščeno lice, posebno dolnja čeljust v primeri z lobanjo kaže na pomanjkanje duhovnega življenja pri ženi, poleg tega še velike, debele, mesnate ustnice in usta je gotovo znak surovosti, živinstva, pohotnosti; nos z upadlo nosno kostjo kaže na pododovano sifilis; od oblike nosa mnogo zavisi lepota obraza — čim pravilnejši in primernejši nos, tim lepši obraz in navadno tudi ženska žene; rane in brazgotne v nosnicah so vedno sumljive ali kažejo na sifilis ali na skrofulozo in tuberkulozo ali tudi na razne druge bolezni; smrad iz nosa in ust kaže na celo vrsto boleznij in mladenič se instinktivno odvraca od takšne neveste. Zobje zverženi, razjedeni, rujavji, kažejo v prvi vrsti na prestano rahitis, tudi na pododovano sifilis; če pa so samo zamernarjeni, pa bo to imelo za posledico zgodnje hiranje in bolehanje doščne žene vled slabega žolodca in črevesnih katarov; poleg tega, da spričujejo njeno neznatnost in nemarnost. Špičasta uhlja s popolnoma priraslimi uhljevim jezikom kaže na takozvane atavistične znake degeneracije, istotako tudi prevelika klobna kožnost.

Iz oči odseva značaj in duša človekova, dobrotu in zloba, nedolžnost in pokvarjenost, laž in resnica, oči v zvezi z govornjem in pomiselnjem očitujejo dedet. Ruščice trepalnic s pogostimi vnetji in bojaznjajo pred svetlobo kažejo na skrofulozo, kronično vnetje je sumljivo na trahom ali egiptovsko bo-

lezen, ki dovede do oalepitve, če se ne leči; kratkovidnost, dalj-kovidnost, prirojeno škiljenje so znaki degeneracije organizma; kurje slepilo očituje slaboten, bolehen organizem, alepota za barve je dedna bolezen; nehotno nihanje trkljev je znak živčne boleznij; rumenkasta barva spojnic očituje zlatico ali jetrne in žolodčne bolezni, blede njih barva slabokrvnost; naglo pešanje vida more kazati na sladkorno bolezen ali ledvično bolezen tudi živčne bolezni in neke nalezljive bolezni posebno sifilis; neenake velike očesne zenice so sumljive in se je treba posvetovati z zdravnikom.

Medel obraz z bledimi ustnicami in dlesanimi kaže na slabokrvnost ali na težke bolezni, ki razjedajo telo; sinja barva ustnic ali celo lica — ne na močnem obrazu — kaže na srčno napako; rudeče velike lise po licu, posebno proti večeru so znak jetlike pluč, rumenkasta barva obraza očituje zlatico ali bolezen jeter in žolča; kratak debel vrat na naklonjenost k mrtvoudi; rane po vratu ali nabreke bezgavke na skrofulozo, gola je znak degeneracije in mnogokrat duševne manjvrednosti; vidne, plave žile po sencih in vratu so znak telesne nedovoljne razvitenosti in slabotnosti, pri čemur je tudi duševnost svojevrstna. Upadajo prvi se mnogokrat znak pljučne jetlike, posebno vpadle jamice nad in pod ključnico.

Roke nam povejo marsikaj o značaju žene. Tudi če so obdelane in žuljave ne škodi, pač pa kažejo na pridnost in marljivost ali biti morajo pri tem tudi ženske, vsele, vitke; čisti nohti očitujejo čut za čistost; ob korenju plavkasti nohti dajo sumiti srčno napako.

Široka suha ramena niso na lepa ne ženska; grba kaže ali na rahitis ali kostno vnetje; ozki boki kažejo na okto medenico, na ven skrivljene noge na rahitis, isto kraka, gosja hoja. Lavater, oče fiziognomične vede, to je vede, ki iz obraza in telesnih form bere značaj in duševno vrednost človeka, pravi: Kriva postava, kriva usta, kriva hoja, kriva plava (sedaj) levo, sedaj desno, sedaj pokonci) kaže na krivo, nedolžno, zvičajno svojevoljno mišljenje in značaj poln notranjih nasprotij.

Za zdravo rodbinsko življenje in zdravje otrok pa ni potrebno samo zdravo telo matere in očeta, ampak tudi zdrava duša. Otrok dedi tudi vzgojno svojo duševnost in značaj od staršev, v prvem redu od matere. Pomanjkanje čuta za značaj in čistost v hiši, lenoba z drugimi naglavnimi napakami in grehi vred pri materi je ista nesreča za rodbino in otroke kot bolezen in napravi rodbino navadno še nesrečnejšo, ker ji vzame čast in jo izobči iz pošene človeške družbe in očetovstva.

Hčerke iz alkoholnih rodbin so sumljive, da tiči v njih vse polno takih napak, dani so tudi drugače navidezno telesno zdrave in lepe, vendar napake tles v značaju, v duševnosti, v vzgoji. Enako dvomljive vrednosti kot žene matere so tudi vse jedinke hčere; one kažejo na eni strani ali bolehnost staršev in njih izumirajoč rod ali na njih velik egoizem, ki se je branil otroka, skrbi in izdatkov za več otrok; na drugi strani pa je jedinka hčerka še po krivi, prenapeto na njo ovedotočeni in razcartani vzgoji premnogokrat pokarjena tako, da bo možu delala peklo v zakonu, a ne mu "tri ogre pri hiši podpirala." Tudi če prinese večjo doto ni koristni, ker jo timpreje zapravi. Brez stroge vzgoje in globlje življenske izkušnje je ponedni otrok telesno in duševno slabejši in navadno infantilna, to je, v razvoju zaostala — razun če je bilo več otrok in so drugi pomrli valed nepodedovanih boleznij. Takšna razmazana jedinka hoče videti moža vedno v pozni oboševalca in svojeja molica, ki ji mora vse mude ispolniti, drugače gorje, dela ne pozna, valja se v svoji lenobi in ima smisel k vedjemu, da nastopa kot ne-umna, modna lutka, nima pa

amsla, da podpira moža kot tovarilca njegovu v teki življenjski borbi.

Enako nevarno kot žene matere so tudi vse, ki bolujejo na živčnih boleznih, histerične, ljubomarne, občutljive in prepirljive žene so peklo v hiši.

Tudi takozvani možki ali androgini tip žene ni za možitev; ozki, moški boki, mala nerazvita prsa, krepki rilašci in kosti, moške, okorne kretnje, globok glas, moško izražanje govora jih izdaja — da, v vsem bistvu in po-nahajanju, tudi v občeti spominjanju na možke; te žene so tudi duševno in spolno napadne, mnogokrat homoseksualne. Najno-vejša ženska moda strmi za tem, stvoriti vsaj na zunanji žene takšen tip — ravno ta moda daje naši dobi pečat bolne, nezdrave duševnosti.

Vsakorok moram nazadnje omeniti še razliko v starosti med možem in ženo; prevelika razlika, kakor je splošno znano, ni nikdar dobra, niti ni dobro in prirodno, če je žena starejša, najprirodnejše je, če je mož par let starejši, nikakor pa ne preko deset let. Enaka ovira za srečo v rodbini more biti prevelika razlika v izobrazbi, žena mora moža v vsem razumeti, da pa bila ona študirana in mož ne, tega si ne moremo zamisliti; narobe pa je mogoče in so takšni zakoni, mnogokrat prav srečni. Mož se bori po prirodnem zakonu za obstoj rodbine in ji pridobiva vsakdanji kruh ali na polju ali v tovarni ali v pisarni, žena pa mu je umna družica in pomočnica, mati njegovih otrok in gospodinja — katere nevesta in žena ta svoj poklic in nalogo razume, ta je v resnici dobra in duševno visoko atojča.

Stanovske razlike kot ovire zakona in njegove sreče danes vedno bolj ginejo kot zimanje in društvene formalnosti in na njih mesto stopajo vrednote duha in izobrazbe. Donar in bogastvo ter revščina na drugi strani so pa pri veliki večini človeštva še vedno mogočni faktorji, ki onemogočijo ali uničijo milijone srečnih zakonov; le mala količina izbranih duhovno in moralno, najvišje stoječih ljudi je v stanu, da se vzpne nad te vsakdanji materialne zapreke duševne in srčne človeške sreče.

A. KOPINŠEK:

DOLOMITI

Dolomiti! To je ime čarobne alpske pokrajine. Ze samo ob zvoku tega imena utriplje srce hitreje in spomin ti pričara se enkrat vso ljubko domačnost teh teph pokrajinskih slik; rožnati nordiči skalni stolpi kipijo v vijolljano večerno nebo, tam spodaj samijo pravilni gradovi in bajno razsvetljeni grandhoteli so posejani vsepovod kot beli biseri na snjem baržunastem dnu. Vmes so zarezane neštovine serpentine belih dolomitnih cest, po katerih drevoje noč in dan najmodernejši avtomobili.

V teh božanskih krajih se sprehašajo elegantni ljudje najrazličnejših narodnosti in prav pridno zamenjavajo svoja funte sterlingov in dolarje v lire.

Mala železnica, ki vni od Toblacha (Dobbiacco) skozi oska doline gori in doli proti Cortini D'Ampezo, skrbi stalno za one številne množice, ki se premorejo svojih avtomobilov. Izbranci prve kategorije pa sedijo ob volanu s cigareto "Three Castles" v ustih in z rumenimi avtomobilskimi naočniki pred očmi ti a hladnim pogledom motroje pokrajino v kraljestvu Monte Cristalla.

Pogovor v vseh svetovnih jezikih se suče okoli mode in sporta, jazzbanda in popdanskega čaja. Včas nanese beseda na rezervirane appartemente v Palazzo Cristallo ali na charleston in tango milonga.

Na kolodvoru se komaj prireže skozi impozantni spalir liviranih hotel-bojev, in kar ne gre ti v glavo, da so se ravno ted pred nekaj leti razprezali strelski jarki.

Neka gotova pravičnost pa je obstojila na tem svetu. Kdor hoče dati vso polno lepoto te dežele, ta mora iti v stranske doline navzgor, "lastnočno" v

gojzercih, plezalkah, z žensami, ml. vrvoj in cepinom, tja gori, kjer vlada še sveta tihoča, ki jo ne moti noben saksofon jazzbanda.

Tukaj splashni vsa hipersleganca: tanke svilene nogavice se morajo umakniti volenim, dragocene kožuhovine lodau, pudri, šminke, kožne kreme, monokliji in podobna navlaka iz-gine, namestu njih pa zavladajo razne male zoper solodno opek-lino in naočniki za sneg. Z eno besedo: ljudje postanejo sojet ljudje! To se pravi: razumni ljudje.

Tako skromno spis v skupnem letišču v planinski koči in nikdar ne več, če ni tvoj sosed ostroma soseda, a katero bratstvo deliš pičlo oedejo, mogoče še bogatega angleškega bankirja. Prav za prav je boljše, če se to nikdar ne ve.

Dolomiti, biser alpinistič! Ena skupina je lepša kot druga. Od Landro navzgor do Paganocofa in Treh Zim. Od Cortina navzgor do skalah in šoških trdnjav M. Cristalla ali od Favalba pod skupino Sella gori ča: amragadnoveni ledenik. Varnostne h kraji Dolomiti! Zapadna stran je sicer doba gasilcev: Skupina Vajet s svojimi stolpi ...

Augustovo solnce čari! Srečno nad skalnimi stidmi in vseh-had južni veter pihajo od jezera Misurina gori do nas, ki sedimo molde na ometilno ostrum vrhu Male Ziane. — Globoko, tam žu-li pod nami so kaverne, strelski jarki, žene ovire, železni drobeli in skupni grobovi.

To so žalostni ostanki vojne, za katere se tu gori nihče več ne zmeni. Toda višieno valdatov to gor so potrebuje občudovanja ljudi, ne zmeni se za njihove neumnosti in niti v svojih stvini glavami ne krikuje nad njimi.

Socialistični žago v Argentinji

Socialisti so značali pri bojni-kih volitvah v Pico. — Čas je pot nastilni občin v razni socialistov.

London, Anglja (I-I) — So-cialistična stranka v Argenti-niji, združena s delavci in so-cialistično internacionalno je pri-obitinskih volitvah v mestu Ge-neral Pico, ki se nahaja v pro-vinci La Pampa, dosegla veliko zmago. Priobiti je nastilni vse sedele v mestnem občinskem zastopu. Sedaj so socialisti v petih mestnih občinah v Argenti-niji v večini.

Zanimivo je, da se socialisti v starih mestih, ki so bila prva sgrajena mesta, ko je civilizaci-ja prihajala v te nefermerne prerije veliko bolj zanimajo za občinske uprave, kot pa za dr-žavno in narodno politično. V mestu General Pico so socialisti dohili dvakrat toliko glasov, kot jih je bilo oddanih ka pred-stavnike kapitalizma. Sociali-stični kandidati so prejeli 510 glasov, predstavniki kapitaliz-ma pa le 475.

SEZNAM PRIJELNIH SLOVENSKE ORGANIZACIJE V ČIHAGU.

- Družbo št. 419 S. N. P. J. — Vasilca v soboto 23. oktobra v 11.30 urah zvečer, 57th Ave. in 32nd Place, Čhagu.
- Klub št. 1, J. S. Z. — Družba v sredo, v hotelu 24, skrajno v severni Čhagu, 1130 W. 15th St.
- Dr. št. 1, S. N. P. J. — Vasilca v soboto 30. oktobra v dveh urah 2. P. J.
- Dr. št. 2, S. N. P. J. — Vasilca v soboto 21. novembra v 11.30 urah zvečer v hotelu v Čhagu.
- Dr. št. 121, S. N. P. J. — Vasilca v sredo 24. novembra v dveh urah 2. P. J.

KABELJ EGINE.

razdražene in hrapave se od-striži z pravocelno rubo srebro.

Severa's Cough Balsam.

Je priljubeno zdravilo doma-činam 30 let; vednoga je prednostno.

Cena 25 in 50 centov.

Vprodaje v vsi v državi.

W. F. SEVERA CO. CHICAGO, ILL.

A. P. Čehov: GOVORNIK

Nakega krasnega jutra so pokopaval kolegijskega asesorja Cirila Ivanoviča Vavilonova, ki je umrl za dvema boleznima, ja je umrl za dvema boleznima, ja je umrl za dvema boleznima...

— Jaz pa k tebi, prijatelj — je začel Poplavski, ko ga je dobil doma. — Takoj se napravi in peljiva se. Umrl je eden od naših, zdaj ga spravljamo na oni svet, in zato treba, dragi prijatelj, za slovo povedati kakršenkoli bedarijo...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

I. B. Mecher: RIM

Bela megla zakriva horizont. Vlak leti po zeleni ravnini, polni dreves, po katerih se ozirajo tisti. Ozirajo se na Bologno. Leži v jutranji megli in vzpenja v njo svoje stolpe. Na vrhovi gori medio-rdeča zarja. Stara Bononia, slavna univerza. Tam nekje aradi mesta je Palazzo del Podesta, kjer je dvainvajset let sedel v ječi sin največjega Hohentaufovca, cesarja Friderika II., svetloasi kralji Enzio. Zaman je objubil cesar vse mogoče, kakine in razširjenosti osemila svobodni mestni republikani — svojo ujetnika ni izpustila. Kralji Enzio je pognil v svoji ječi, ljubil je svoje Lucio, ki je radovoljno prebivala z njim v ječi, v ječi je prečel smrt svojega nekaka Konradina, v tej ječi je umrl in prah tega zadnjega Hohentaufovca leži tam v neki cerkvi...

— Jaz pa k tebi, prijatelj — je začel Poplavski, ko ga je dobil doma. — Takoj se napravi in peljiva se. Umrl je eden od naših, zdaj ga spravljamo na oni svet, in zato treba, dragi prijatelj, za slovo povedati kakršenkoli bedarijo...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

VII. Ob Via Cassia in Flaminia.

Vlak drda za menda skozi dvajseti predor. Ta pokrajina bi se pa res že lahko izpremenila! Toči se ti po širokem obzorju! In naskrat se pokaže široko obzorje. Ogromna dolina z nizkimi griči se odpira na levo. V sivi zeleni, kakor s cestnim prahom oprani, tonejo mesta, naselbine, posamezne vile, cipresni drevoredi se temniljo kakor molki. In krene temnih pinj se rišejo na temnomodrem nebu...

— Jaz pa k tebi, prijatelj — je začel Poplavski, ko ga je dobil doma. — Takoj se napravi in peljiva se. Umrl je eden od naših, zdaj ga spravljamo na oni svet, in zato treba, dragi prijatelj, za slovo povedati kakršenkoli bedarijo...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

— Ali naj verjamemo svojim očem in ušesom? Ali niso sanje tale krsta, ti objokani obrazi, stokanje, ihtenje? Joj, niso to sanje in oči nas ne varajo! Ti nisi, ki smo ga šele pred nedavno videli tako čvrstega, tako mladeniško svežega, čilega, ki smo ga šele nedavno gledali, kako je nalik, neutrudljivi čebeti nosil svoj med v skupni pranj državne bogostanja, ti nisi, ki...

Washington je bil naročen ljubimec

Rupert Hughes, znani radikalni kritik, je pred nekaj dnevi objavil spis "George Washington, človek in junak", v katerem je prvega predsednika Združenih držav neusmiljeno zlekel in ga pokazal kot pesalca, ljubimca, igralca za denar, pivca in filirta. Washington pa ni imel sreče v ljubezni, pri kartah niti v politiki. Prvič se je zaljubil v šolskih letih, toda deklica mu je kmalu obrnila hrbet. Ko je bil star 17 let, se je zaljubil v 14-letno Mary Cary, nato v njeno sestro, Sally Fairfax, ženo njegovega najboljšega prijatelja in še kasneje v Mary Phillips iz Yonkersa. Najbolj je bil zaljubljen v Sally Fairfax in ta ljubezen je tudi najdlje trajala. Ljubil jo je v najbolj kritičnem času svoje vojaške kariere in ona je precej vplivala na njegov značaj.

Velika razprodaja grozdja

Na So. Ashland Ave. in 27th St., Chicago, Ill. New York's grozdje basket 75c. Pridite osebno, da si lahko izberete, ali rakino iz karimel bomo: Bushes, Zlatadel, Carigan, Muscatel, Tokay, Malaga in Seedless. — Cena je niska in postrežba bo točna vsem. Se pripravljamo: I. SPRINGER Tel. Capital 2747.

KLOBASE KRAJSKE KLOBASE

Spet razprodajamo po val Ameriki izvršne klobase, kakor je že tisoč rojakom znano, da so bile moje klobase izvršne vsako leto, in letos pa bodo še boljše. Denar se vrne onim, ki niso zadovoljni. Dljeudno se pripravljamo mojim starim in novim odjemalcem za obilo naročil. Cena 35c funt. Poština ni všeta. Denar pošljite z naročilom ali pa vam pošljemo C. O. D. Slovenski trgovci bodete rojakom zelo ustregli, ako boste imeli naše klobase v anlogi. Pišite po ceni. Vsa pisma in naročila pišite na: JOSEPH LESKOVAR 610-14th Street, Racine, Wis. "AKO BI LJUDJE LE VEDELI" kako hitro "Sovera's Eko" zdravi ušesne izpahke, kaj sem gotov, da bi se rahili ušesno druzega," piše Mr. Miss Dandiel, Falmouth, Mich. "Jaz sem trpel več mesecev grube izpahke, z-beno zdravilo ni nič pomagalo, dokler nisem naročil Sovera's Eko. Takoj po prvi uporabi so ušesnice prenehale in v kratkem moja ušesa so bila zdrava." — Kupite 50 centov klobase Sovera's Eko marila pri vašem lekarju. W. F. Sovera Co., Cedar Rapids, Iowa. — (Adv.) Agitirajte za "Prosveto!"

KNJIZEVNA MATICA S. N. P. J.

ima v anlogi naslednje knjige: AMERIKSI SLOVENC! — Izvršna krasna knjiga, obsega 622 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane...\$5.00 Slovensko-Angelska Slovnica — zelo poučna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo...\$2.00 Zakon Biogenije — tolmachi naravnih zakonov in spolni razvoj, knjiga iz katere samorete črpate mnogo naukov za telesno in duševno dobro...\$1.50 Pater Makaventura — V Eubaretu — zanimiva povest iz življenja ameriških frančižkanov, in doživljaj rojaka, in vrstno spopojenja s slikami...\$1.50 Zaječali — resnična povest in prava ilustracija dolej skritega dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki...\$1.75 Jimmie Higgins — krasna povest, ki jo je spisal slaviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, polovili pa Ivan Molak...\$1.00 Zapisnik 8. redne konvencije S. N. P. J., 258 strani mehko vezana, stane samo...\$0.50 KNJIGE KNJIZEVNE MATICE SE DOBE pri naših društvenih tajnikih in drugih nastopnikih, namreč sledaj jih imajo v prodaji poleg društvenih tajnikov tudi: William Sizer, 6404 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Anton Jančič, 1171 Norwood Rd., Cleveland, Ohio. Anton Dobni, 727 E. 157th Street, Cleveland, Ohio. John Križman, 13111 Benington Ave., West Park, Ohio. Andrew Vidich, R. F. D. 7, Box 103, Johnston, Pa. John Rimac, 5555 Russell St., Detroit, Mich. Frank Stolar, 13705 St. Ashia, Detroit, Mich. John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo. Proletarec, 3639 W. 36th Street, Chicago, Ill. Ali pa pišite poje na: KNJIZEVNA MATICA S. N. P. J. 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Sept. 30-1926) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Pomnite je pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljeno, kar ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljeno vlad napadnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov. Naši nastopniki so vsi društveni tajniki in dragi nastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino. Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$1.50 in za celo leto \$3.50. Za mesto Chicago in Cincin za leto \$5.50, pol leta \$3.25, za člana \$3.30. Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00. Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštino. Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJENA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čestitke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

CENE EMERNE, UNISKO DELO PEVE VESTI VSA POJASNILA DAJE VOĐSTVO TISKARNE

Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. PRINTERY 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill. TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA